

Szanowni Panowie Prezydenci,
Ekscelencje, Szanowni Państwo,
Drodzy Przyjaciele,

Jestem pod głębokim wrażeniem tej uroczystości, a nade wszystko słów wypowiedzianych przez Panów Prezydentów oraz przedstawicieli świata kultury obu naszych narodów.

Skłaniają one do refleksji nad siłą i bogactwem naszej wspólnoty duchowej i kulturalnej i inspirują do łączenia sił w budowie przyszłości Polski, Litwy i Europy.

O tym, jaką wybierzemy przyszłość i jak daleko zechcemy pójść razem zdecyduje młode pokolenie Polaków i Litwinów. Dlatego też bardzo dziękuję, że do udziału w tych uroczystościach, które mają nie tylko przesłanie rocznicowo-historyczne, ale starają się określić i przyszłą perspektywę, zostali zaproszeni przedstawiciele młodych Polaków i Litwinów.

W ich imieniu chciałbym złożyć hołd i podziękowanie wszystkim poprzednim pokoleniom, których walka o wolność i godność, praca, twórczość i siła ducha sprawiły, że my młodzi na początku trzeciego tysiąclecia możemy wykorzystać wszelkie szansę i kreatywnie odpowiedzieć na wyzwania współczesności.

Wydaje się, że wyzwania, które niesie za sobą rozwój stosunków polsko-litewskich dotyczą, przed wszystkim młodego pokolenia. Bo przecież obecnie nie chodzi już o zbliżenie elit i przedstawicieli władz - trudno sobie wyobrazić lepsze relacje międzypaństwowe. Polska i Litwa przez ostatnich piętnaście lat intensywnych spotkań wypracowały specjalne struktury współpracy na poziomie parlamentarnym prezydenckim i rządowym. Obaj Panowie Prezydenci potwierdzili to dzisiaj w swoich wystąpieniach.

Dlatego też powinniśmy dziś szukać sposobów przeniesienia tego dobrego ducha stosunków polsko-litewskich na możliwie szerokie płaszczyzny społeczne, a w szczególności na najbliższą mi płaszczyznę, jaką są wzajemne relacje między młodymi Polakami a Litwinami.

Współpraca młodzieży Polski i Litwy odbywa się obecnie na kilku płaszczyznach. Jej podstawą jest umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o wymianie i współpracy młodzieży z 1997 r. Polskie Ministerstwo Edukacji Narodowej przyznaje środki finansowe na realizację projektów międzynarodowej współpracy dzieci i młodzieży. W latach 2003- 2004 Ministerstwo Edukacji Narodowej dofinansowało łącznie 46 projektów realizowanych z partnerem litewskim. W ubiegłym roku zrealizowano 18 projektów

z udziałem partnerów z Litwy w ramach Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Nasza współpraca młodzieżowa odbywa się na płaszczyźnie wielostronnej w ramach programów Unii Europejskiej jak Sokrates Comenius i Młodzież. Inną płaszczyzną dla realizacji wspólnych projektów jest Sekretariat Państw Morza Bałtyckiego, w ramach którego jest rozwijana regionalna tożsamość i zrozumienie wspólnego dziedzictwa kulturowego. Wiele cennych inicjatyw jest podejmowanych we współpracy z Instytutem Polskim w Wilnie. Jedną z nich była wizyta studyjna w Polsce młodych naukowców z Litwy na początku lipca tego roku.

Są to niezbędne podstawy, które powinny być rozwijane i promowane. Wydaje mi się, że i pod tym względem nasze parlamenty mogą kontynuować swoją szczególną rolę, jaką odgrywają w rozwoju stosunków polsko-litewskich. Mam tu na myśli Zgromadzenie Poselskie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej, które może być wspierane również przez działające w obu parlamentach grupy współpracy bilateralnej. Sugerowałbym, aby jedna z następnych sesji Zgromadzenia Poselskiego została poświęcona problematyce polsko-litewskiej współpracy młodzieży. Oczywiście przy konstruktywnym zastosowaniu zasady „Nic o nas bez nas”. Oznacza to, że gościem Zgromadzenia byłiby młodzi ludzie, którzy do tej pory angażowali się we wspieranie kontaktów polsko-litewskich i mogliby podzielić się swoimi doświadczeniami i pomysłami oraz wskazać na problemy, z którymi się stykają.

Dopiero w ciągu ostatnich piętnastu lat stopniowo odzyskaliśmy możliwość swobodnego podróżowania, a tym samym budowania relacji międzyludzkich, także w środowiskach młodzieżowych. To bardzo krótki okres, ale wystarczający, by uzmysłwić sobie, jak wiele ciekawych możliwości i perspektyw niesie nowa sytuacja. Szczególnie szybko z nowych możliwości uczą się korzystać ludzie młodzi. Jest w nich spontaniczna ciekawość poznawania świata, nowych kultur, zwyczajów, miejsc. Powinniśmy tę naturalną energię wykorzystać. Współcześni młodzi Polacy i Litwini za oczywistość przyjmują fakt naszego członkostwa w Unii Europejskiej, Nie muszą uczyć się nowej roli obywateli Unii— traktują ją jako stan naturalny i potrafią z niej korzystać.

Natomiast wydaje się, że zachęcanie do wzajemnych kontaktów młodych Polaków i Litwinów nie powinno być trudne ze względu na wyjątkowy charakter łączących nas od wieków więzi. Dla każdego Litwina przyjeżdżającego do Polski i Polaka, podróżującego na Litwę może to być także podróż w głąb własnej kultury, tradycji i tożsamości.

Oczywiście powstaje pytanie, czy i jak bardzo chcemy się poznawać, czy i jak bardzo chcemy iść razem. Czy stojąca przed nami otworem Europa ze wszystkimi swoimi

możliwościami nie zakłóci nam naszej wzajemnej atrakcyjności, czy nie spowoduje, że będziemy pomniejszać znaczenie tego, co bliskie, znane i dostępne. Wydaje się jednak, że nawet jeśli spotykamy takie postawy to nie są one niezmiennie i trwałe. Jasne jest bowiem, że nasze miejsce w Europie zależy również od tego, co potrafimy do niej wnieść i co możemy jej zaoferować, i - powiem więcej -, czym możemy ją zachwycić. Możemy zaś wnieść do niej naszą jedność, przyjazną współpracę, nasze wartości, kulturę i dokonania - pamiętajmy o naszych prekursorskich działaniach: Konstytucji 3 Maja, oraz naszych wspólnych unijnych przedsięwzięciach, które wyprzedziły Unię Europejską o 400 lat.

To my młodzi będziemy decydować o przyszłości naszych stosunków wzajemnych, uczestnicząc również w kształtowaniu naszej przyszłości europejskiej, jeśli tego chcemy, jeśli to potrafimy.

Wiem, że tego chcemy, jestem przekonany, że potrafimy, więc nam się to uda.

Zresztą jak można myśleć inaczej w tym czarownym Wilnie, gdzie na Parnas wstępował nasz wspólny wieszcz Adam Mickiewicz. A Tomas Venclova - duma współczesnej Litwy — powiedział, że Wilno „zawsze było i pozostanie miejscem dialogu”.

Cieszę się, że mogę uczestniczyć w tym dialogu.

Dziękuję Państwu za uwagę